

# Telegraful Român

Organ național-bisericesc

## Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei  
luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei.  
Pentru America 4 Dolari.  
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un gir pe 5 Lei pentru odată,  
dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

## Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Ro-  
mân”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada  
Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —  
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Nr. 11,732 Pres.

## Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al  
arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia  
și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși  
din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

*Iubitului cler și popor: Har și milă dela  
Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru  
Isus Hristos.*

*«Isus Hristos ieri și astăzi,  
același și în veci».*

(ap. c. Evrei 13, 8).

Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit  
din nou, — iubiților mei fii sufletești,  
— să ajungem în pace ziua cea sfântă  
și de toată bucuria plină, în care  
Domnul și Mântuitorul nostru Isus  
Hristos a venit în lume, născut fiind  
din Preacurata Fecioară Maria, într'un  
staful smerit din orașul Vifleimului.

O, ce veste minunată trimitea Ce-  
rul lumii, în acea noapte plină de  
taină, în care îngerii vestind solia  
sfântă, cântau cu bucurie cântece de  
slavă: „*Mărire întru cei de sus lui  
Dumnezeu, pe pământ pace și între  
oameni bună-nvoire*” (Luca 2, 14). Ce-  
rul se îmbrățișă în acea clipă cu pă-  
mântul, într-o îmbelsugată revărsare  
de lumină; iar Dumnezeu se împacă  
cu omul pe care neascultarea-l înge-  
nunchiase sub povara osândii fără de  
margini. Lumea cufundată în întune-  
ric a văzut atunci lumină mare, căci  
se năște Acela care era înșăși „*lumi-  
na lumii*”.

Deasupra peșterii din Vifleim o  
stea strălucitoare sta de pază, lumi-  
nând vazduhurile necuprinse; alte  
stele, multe la număr, ca niște cân-  
dele ale cerului, clipind a veselie în-  
frumsețeau vazduhul deasupra Prun-  
cului născut în ieslea cea sfântă. Io-  
sif și Maria învâluiau cu priviri de  
cucerire pe Cel ce se născuse, iar  
alături, magi bătrâni și plini de înțe-  
lepciune, erau veniți din depărtările  
adânci ale Răsăritului se închinau  
Împăratului lumii. Vestii de solia  
îngerului venit-au de lângă turmele  
din apropiere și păstorii cei cucernici,  
ca să se bucure de nașterea Celui ce  
avea să fie „*Păstorul cel bun*” al lu-  
mii întregi, păstorul cel bun, care  
„*sufletul său își pune pentru oile sale*”  
(Ioan 10, 11).

Împăratul Măririi intra atunci în  
lume și firea întregă s'a îmbrăcat  
în haina cucerniciei și a bucuriei ce-

lei mari. Bucuria aceasta fără margi-  
ni, ca un răsunet ce prin nimic  
n'a putut fi înăbușit, a străbătut vea-  
curile și a umplut cu vestea cea bună  
a ei lumea. Ea ni-a sosit și nouă. O  
veste celindătorii în seara sfântă de  
Crăciun, o veste preoții în glas de  
preamărire din fața sfântului altar, o  
simte fieștecare creștin cucernic în su-  
fletul său.

Iată, iubiților mei fii sufletești,  
pentru ce trebuie să mulțumim lui  
Dumnezeu cu atâta osârdie, că ne-a  
încredințat să ajungem și această  
mare și luminată zi de praznic.

Dar parcă văd, iubiților mei, cum  
unele priviri ale Voastre ascund ne-  
dumeriri cari așteaptă să primească  
lămurire. Și eu, păstorul Vostru su-  
fletește, V'o împărtășesc cu toată dra-  
gostea, pentru că eu doresc din tot  
sufletul meu ca nici o umbră de  
îndoială să nu tulbure „*lumina cu-  
noștinței*” Voastre și nici o umbră de  
întristare să nu scadă bucuria Voas-  
tră de praznicul sfânt al Nașterii  
Domnului.

De bună seamă unii dintre Voi  
se vor fi întrebat nedumeriți, de ce  
sărbăm în anul acesta Nașterea Dom-  
nului cu două săptămâni mai de  
vreme decât până acum? Această  
schimbare, iubiților mei, vine de la  
îndreptarea calendarului celui vechiu,  
îndreptare hotărâtă de cărmuirea  
sfintei noastre biserici, de soborul cel  
mare al tuturor vlădicilor cari ca  
niște părinți stau în fruntea bisericii  
drept măritoare din țara noastră. Și  
îndreptarea aceasta trebuia să o facem,  
fiindcă prea rămăsesem înapoi cu  
socoteala calendarului nostru față de  
calendarul cel adevărat, al cerului.

Vă voi desluși lucrul pe scurt, ca  
Voi să înțelegeți cu luare aminte.

Calendarul nostru a fost alcătuit,  
ca o măsurătoare a vremii, acum două  
mii de ani. Dar alcătuitoarea lui, ori  
cât de iscusit a fost, n'a socotit tocmai  
pe tocmai timpul ce se scurge într'un  
an, adevărat până ce pământul face o  
rotă în jurul soarelui. El a socotit  
că anul are 365 de zile și 6 ceasuri,  
câtă vreme s'a dovedit mai târziu că  
această măsură este prea mare, căci  
anul cerului are numai 365 de zile,  
cinci ceasuri, 48 de minute și 48 de  
secunde. Atâta timp îi trebuiește pă-  
mântului până ce se învârtă odată  
în jurul soarelui, adevărat atâta de  
lung este un an. Calendarul învârtatului  
nostru — care se numea Sosighene —

a rămas deci cu mai bine de 11 mi-  
nute în urmă, în fiecare an.

Socotiți acum, iubiți creștini, cât  
face această întârziere într-o sută de  
ani și Vă veți încredința că ea face  
20 de ceasuri, adică aproape o zi. Cu  
cât treceau sutele de ani una după  
alta, cu atâta și întârzierea calinda-  
rului nostru s'a făcut tot mai mare,  
pentru că întârzierea e ca ghemul: cu  
cât depeni pe el mai mult, cu atâta  
crește. Rămânând deci tot la o sută de  
ani cu 20 de ceasuri în urmă, după  
trecerea mai multor veacuri lumea  
s'ar fi pomenit odată cu gerul Bobo-  
tezi în luna lui Cuptor și cu secerișul  
prin luna lui Faur; sau serbând Cră-  
ciunul vara, iar sf. Paști în dricul  
iernu.

Întârzierea aceasta a fost desco-  
perită în veacul al XVI-lea și tot  
atunci creștinii cei din Apus au și  
îndreptat-o, potrivit și calendarul  
lor cel scris cu calendarul cel adevărat  
al cerului.

Dar va întreba cineva: De ce  
n'am îndreptat și noi Românii calin-  
darul tot atunci când l'au îndreptat  
ceialalți, adevărat în suta a 16-a? De  
ce am amânat treaba până acum?

Pentru aceea, iubiții mei fii su-  
fletești, pentru că neamul nostru ro-  
mânesc de pretutindeni a gemut până  
acum câțiva ani sub jugul stăpâni-  
rilor străine: în Ardeal sub jug un-  
gurese, în Bucovina sub jug nemțesc,  
în Basarabia sub jug moscălesc, iar  
frații noștri cei de peste Carpați în  
veacurile trecute au stat și ei sub ju-  
gurile stăpânirilor străine. Noi ne bu-  
curam să ne putem deosebi cât mai  
mult de străini, pentru că în felul  
acesta să ne putem păstra neatinș su-  
fletul nostru național, cu limba noas-  
tră, cu legea noastră, cu obiceiurile  
noastre, cu cântecele noastre, cu por-  
tul nostru. Am vrut să ne păstrăm  
și calendarul vechiu, ca și prin acest  
lucru să ne deosebim de ei, ca nu  
cumva deodată cu schimbarea calin-  
darului, să ne silească a le primi  
și legea și limba și sufletul lor.

Astăzi însă nu mai avem de ce  
să ne temem, pentru că Dumnezeu  
părinților noștri ne-a ajutat să ne unim  
într-o singură țară toți fiii neamului  
nostru și sub pavăza unei singure  
cărmuiri — românești.

Astfel noi căpeteniile bisericești  
dându-ne seamă de acest lucru, am  
socotit că a venit vremea ca să ne  
îndreptăm calendarul și noi.

Și l-am îndreptat.

Ce-am făcut noi prin aceasta? Am făcut, iubii mei, ceea ce face ori care dintre noi când bagă de seamă că-i întârzie ceasul: Îl potrivește după unul care umblă bine. Și cel mai bun ceas, după care cu toții trebuie să ne potrivim, este ceasul soarelui.

Inchipuți-vă că unul dintre Voi ar plecă la drum în miez de vară și ar sosi la oraș seara, la apusul soarelui. Vând să știe la cât e, își scoate ceasul și vede cu mirare că arătătorul acestuia zăbovește încă tot pe numărul 3. Ce va face atunci Românul nostru? Va cere dela soare ca să-și întoarcă drumul și să-și amâne apusul după ceasul său, ori își va potrive/ el ceasul după apusul soarelui? Fără îndoială că va face lucrul din urmă. Altfel s'ar face de răs. Mersul soarelui e rânduit de Dumnezeu, iar mersul ceasului e rânduit de mintea neputincioasă a omului. E limpede deci, că nu soarele își va potrive mersul după ceasul nostru, ci noi trebuie să ne potrivim ceasul după mersul soarelui.

Cu călindarul e același lucru. De aceea a trebuit să-l îndreptăm. Și l-am îndreptat.

Ne-am schimbat noi prin aceasta legea noastră? O, iubii mei fii suflați, dar cine ar îndrăzni să schimbe o iotă sau o cirtă măcar din legea strămoșilor noștri, din legea sfântă și mântuitoare de suflet a Domnului nostru Isus Hristos! Ea n'a fost dată doar pentru o zi, nici pentru un an, nici pentru un veac, ci pentru toate vremile, până la sfârșitul veacurilor. „Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece“ (Mat. 24, 35). Doar această lege a fost dealungul vremilor vitregă prin cari am trecut singurul nostru scout, singura noastră pavază. Ea a zămislit, a păstrat și a sporit sufletul neamului nostru. Ea a fost cetatea noastră nebiruită. În ea au trăit și au murit strămoșii, moșii și părinții noștri — în ea trăim și murim și noi. Dar cine nu știe, iubii mei, că pe întreg rotogolul pământului nu se găsește neam, care să-și iubească legea așa cum și-o iubește Românul. Pentru ea a suferit hula și ocară, prigoane și bătăi și lanțuri și moarte. Nu s'a lepădat de ea în vreme de „cumplită urgie — și să se lapede de ea toamă astăzi, când soarele neamului nostru a răsărit în cea mai minunată a lui strălucire?”

Așa, iubii mei, îndreptând călindarul, am îndreptat numai măsurătoarea vremii, dar n'am schimbat nimic din legea noastră cea sfântă, nici nu ne-am dat cu alte legi. Toate rânduielile sfintei noastre biserici, credința ei, poveștele ei, slujbele și sările rămân așa cum au fost bătorile și până acum. Soarele l-a așezat Dumnezeu pentru toată lumea, iar dacă ne potrivim călindarul și noi după călindarul soarelui, de aici nu poate spune nimeni cu dreptate că am fi îmbrățișat legi străine de sufletul nostru.

Nu, iubii mei, acestea nu sânt vorbe cu temei, ci zvonurile satanei care lucrează prin slugile sale ca să risipească turma lui Hristos. Numai ceie vor să spargă unitatea bisericii și a neamului nostru, numai străinii

violenți cari vor să ne surpe frumoasa noastră țară zidită cu atât suferințe și jertfe — numai aceia vântură zvonuri mincinoase, că prin îndreptarea călindarului ne-am fi schimbat și legea.

Ci Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, a cărui naștere o prăznuim astăzi, a biruit prin învierea sa pe Satana și va birui pe oricine se ridică împotriva legii sale celei sfinte. În El să vă puneți încrederea Voastră, Lui să-i închinați stradanile vieții Voastre, Lui să-i sluiți în toate zilele vieții Voastre — în El și prin El să trăiți. Poruncile Lui sfinte să vă călăuzească pașii Voștri în toată bună vremea. Ocoliți pe departe ispita și păcatul, ferii-vă de sudalmele urâte și de beția care întuneacă mintea și ucide sufletul și trupul deopotrivă.

Ferii-vă de împărecheri și iubii-vă unii pe alții ca frații și ca adevărați fii ai lui Dumnezeu. Duhului vrajbei nici odată să nu-i dați răgaz să se sălășluiească în sufletele Voastre, ci mai vartos deschideți-vă sufletele pentru Duhul dragostei lui Hristos, pentru duhul păcii și al bune înțelegeri. Ea vă va face viața rodnică și vă va da fericirea. Bucuria Voastră va fi atunci și bucuria lui Hristos Domnul nostru. El bate și astăzi, în ziua sfântă de Crăciun, la ușa inimilor Voastre, imbiându-Vă pacea lui: „Iată eu stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu mine. Celuice biruiește voi da lui să șază cu mine în scaunul meu, precum și eu am biruit și am șezut cu Tatăl meu în scaunul lui“ (Apocalips 3, 20—21).

„Isus Hristos ieri și astăzi, același și în veci“. El are și astăzi, iubire și pace și mulțumire și bucurie și adevăr și mângaiere și dreptate și milostivire și toate darurile sufletului, pentru toți cei ce se apropie de dânsul. Deschideți-Vă deci ușa sufletelor Voastre, ca întru ele să se nască Hristos Domnul și să vă îndrepteze viața. Binecuvântările Lui se vor revărsa asupra Voastră cu îmbelșugare și veți avea mulțumirea că ați prăsnuit Nașterea lui cea după trup cu bucuria cucernică a pastorilor și a magilor și a mulțimei de oaste cerească care s'a arătat la ieslea din Vifleim. Pe lângă aceste cuvinte de învățătură pentru mântuirea sufletelor Voastre, Vă urez cu toată dragostea părintească a inimii mele, ca aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului, împreună cu cele următoare ale Anului-Nou și ale Bobotezii, să le petreceți cu sănătate, cu pace și bucurie și să Vă învredniciți a le ajunge întru mulți și fericiți ani.

Impărtășindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare, am rămas.

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1924,

Nicolae Bălan.  
arhiepiscop și mitropolit.

Toată amărăciunea și mânia, și lăstărea și strigarea și hula, să se lapede dela voi, împreună cu toată răutatea. Și fiți unul către altul buni, milostivi, lertând unul altuia, precum și Dumnezeu vău tertat vouă întru Hristos.

Efes. 4, 31, 32,

## La nașterea Mântuitorului

(=) Întreagă lumea creștină prăznuiește astăzi Nașterea Mântuitorului Isus.

Cântarea îngerească, *Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace*, răsună în anul Domnului 1924, după întrerupere de câteva veacuri, earăși în aceeași zi pentru tot creștinul, fără deosebire de limbă și datine.

E Crăciunul tuturor...

Ziua Nașterii Domnului nostru Isus Hristos se consideră pretutindeni, — la noi poate mai mult ca la alții — ca o mult dorită clipă de odihnă și de veselie. Asemenea sărbătorire însă este, de sine înțeles, împreună cu foarte puțin folos sufletească, când în același timp ea nu este înțegită cu hotărârea sărbătorească d'a ne lăpăda de marile sau micile patimi, care astăzi, neasămănat mai mult ca în timpuri normale, se întâmpănesc asupra muritorilor din toate clasele societății.

Să privim în jurul nostru:

În loc să ne apropiem unii de alții ca români de români, pare că tot mai mult ne separăm și ne învrăjbim; și — cu toate că auzim și înțelegem bine învățăturile atât de înțelepte ale Celui născut în staulul cu iesle, — totuși stăm în doelnici și nu le urmărim străruitor.

Dorințe de mări deșerte, poftă de îmbogățiri materiale ne orbesc vederile sufletești.

Focul sfânt al iubirii de neam și biserică nu este întreținut, așa cum ar trebui de mintea luminată a tuturor patrioților noștri. Intrigi, desbinări fatale, ambiții false, ambiții personale, băntue astăzi în toate păturile sociale, împiedecă avântul armoniei și distrug încercările de unitate între frații români.

Bărbați de stat, politicieni de seamă, din capitală și din provincie, se simt cu mult prea „învățați“, decât să se proslăvească în fața Fiului de lemnar din Nazaret, și își cheltuiesc energiile mai ales slăbindu-se împrumutat. De ce? Fiindcă acești bărbați și politicieni, cari aparțin unui crez politic deosebit, nu mai au pe Hristos în inimile lor.

Politicieni cu multă autoritate cari declară aproape zilnic, că urmăresc aceeași țintă: înălțarea și fericirea patriei mărite, își permit cu toate acestea jocul criminal d'a primejdui prin luptele lor „politice“ viitorul acestei patrii...

Isus se pogoară an de an în mijlocul nostru, ca să aprindă focul smereniei și al iubirii, al blândetelor și al iertării. N'am avea de cât să-L întâmpinăm cu *față bună*.

Prin deșteptarea adormitei conștiințe morale, ni-ar sta deschisă calea întru ajungerea des pomenitei refaceri sufletești.

De aceea, măriți cu toții pe Domnul cu căldura inimii curate, măriți pe Isus, care se naște vestind pace și iubire între oameni și popoare.

Luăți aminte și urmați cuvântul Lui care în noaptea rătăcirilor ni-a slujit și ne slujește totdeauna ca stâlp luminos ce duce la liman.

Nașterea de astăzi, a pruncului din Betleem, fie renașterea noastră a tuturor!

## Cifre și amintiri

În timpul din urmă s'a făcut, în gazetele noastre, mai mult sau mai puțin «unite», mare zvon despre «groaznicile» «persecuții» asupra «unilor» ardeleni, îndurate cu prilejul trecerii la ortodoxie a unor parohii unite.

Va fi, prin urmare, cu cale să dăm publicității realitatea stărilor faptice a lucrurilor ce ne interesează, — de astădată din protopopiatul Geoagiului al arhidiecezei ardeleni.

După așa zisul «Sematism» al diecezei unite a Lugosului, în anul 1903, protopopiatul Geoagiului, numit al Bobâlni, constă din 27 parohii și filii, cu 9 preoți și 1840 suflete «unite». Avea 9 biserici, 7 case parohiale, — de astădată din protopopiatul Geoagiului al arhidiecezei ardeleni.

Eată numele parohiilor în care, după statistica unită, ar avea credincioși (în realitate nu există acolo nici un unit): Almașul-mare, Băcia, Glod, Boiu, Valeni, Almașel, Porcurea, Vora, Te. hereu, Valeapeii, Bozș, Băcăinți, Mada, Bărsău, Hondol, Nojag, Varmaga, Carpeniș, Rapoțel, Uroi, Nădăștia și Gelmar.

Parohii în care sânt uniti (după statistica unită): Bobâlna 264, Folt 7, Rapoțel-mare 12, Cib 1, Cigmău 318, Geoagiu 312, Ferdeu 14, Homorod 130, Renghet 134, Sărcășu 62, Săcărâmb 470. Datele — neexacte — sânt după «Sematismul» unit. În realitate nu sânt atâtia: în tot protopopiatul Geoagiului unitii nu au o singură parohie încheată, care să aibă un număr de 300 suflete.

Din «marele număr» de parohii unite din acest tract, rămân numai trei parohii: Geoagiu, Bobâlna și Cigmău; dar nici acestea nu au un număr, care să atingă cifra de 300 suflete. În general, tot complexul de parohii unite, adică tot protopopiatul unit al Geoagiului, nu are atâtăa surlete cât o parohie medie orto-

doxă a tractului, b. o. ca Almașul-mare, Balșa, Rapoțel, Geoagiu sau altele.

Nu e mirare deci, că în vară ajunsesse protopopiatul unit al Geoagiului să aibă pe lângă un protopop, un singur preot în tot tractul. După «pericolul» unirii însă, ca prin farmec s'a «întregit» protopopiatul unit cu încă 3 preoți, între care unul la Cheile Cibului, «parohie» cu un suflet și altul la Poiană, parohie... fără nici un «spirit».

Privitor la averile reale ale bisericilor unite din tractul Geoagiu, ele stau ceva mai bine, decât cu numărul sufletelor. Așa, după statistica unită, la anul 1903, ei aveau 350 jug. realități.

Va să zică, câteva sute de «unite» au 350 jug. pământ la bisericele lor; iar noi, 25,000 ortodocși, avem numai cimiterul, unde să ne îngropăm morții.

În vremea din urmă, cu ocaziunea reformei agrare, încă nu ni s'a făcut deplină dreptate; căci, în mare parte, în loc să se ia de la bisericele fără credincioși, li s'a mai sporit averea; iar bisericilor noastre numai unora, care erau în apropiere de pământul expropriat li s'a dat ceva; cele mai multe nici azi nu au pământ, pentru motivul că «nu-i de unde».

Aici aș fi de părere ca cei în drept, să exproprieze dela forurile competente, pentru bisericile ortodoxe din tract, un teritoriu, conform legii agrare, din părțile unde este, din județele mărginașe al Aradului, Timișului sau al Bihorului, și să se arândeze anual în favoarea bisericilor și preoților acestui tract, atât de neglijat în cele materiale. —

Cum s'a ivit «sf. unire» în tractul Geoagiu, nu e mister. Părintele Pompei Morușca a descris cum s'a făcut «unația» la Cib, căci a aflat acolo, la fața locului, din gura bătrânilor, și vorba merge din om în om.

Dacă te-ai duce în fiecare parohie să ispeștiți cum au ajuns, bieții creștini, la «unirea», care i-a rupt în două, rămășiții de mijloacele exploatare spre a se duce pe români la «unire» cu papa.

Un exemplu:

La Cigmău, lângă Geoagiu, pe la 1728 un grof ungur, Koncz Imre, într-o

zi își adună sătenii la el în curte. În mijlocul curții se înalță o bute cu vin.

— «Știți voi, moi rumuni, de ce v'am chemat aici?», întreabă groful pe săteni.

— «Știm Măria Ta, dacă ni-i spune», răspunseră țărani, îngrijorați, căci groful lor eră aspru și tiran, ear ei îi erau iobagi.

— «Rumuni proști: dacă vă spun, știu eu că știți; dar trebuie să știți, fără să vă spun eu. Ia, vă cinstesc cu o bute de vin, să nu mai ziceți că-s om rău».

După ce țărani gustară, de bine, de rău, din vinul domnesc, groful le puse următoarea întrebare:

— «Acum știți de ce v'am chemat la omenie?»

— «Ca să vedem că e bun domnu cu noi», răspunse un țaran.

— «Da», zise groful, «dar mai este ceva: să treceți cu toții la legea mea, c'apoi eu, — domnu, 's bun cu voi».

Unii, creștini slabi de inger, îngăimează că trec; alții strigă că nu trec la «legea domnului».

Antonie Ferdeș, spune pe față adânc jignit în sufletul său: «Să-mi mai dai zece buți de vin, și eu nu-mi las legea; că-i păcat, Măria Ta...».

— «Nu ți-oi da zece, dar — ți-oi da douăzeci și cinci», strigă groful mâniaș și dăte ordin să se ex-cute bastonada.

Și astfel, Antonie Ferdeș mosul lui Ioan Ferdeș din Cigmău (Ioan Ferdeș moia istorisii fapta aceasta) împreună cu toți soții lui au luat, dela groful ungur Koncz Imre, câte 25 de băte, fiindcă au băut vinul grofului, și n'au trecut la «unire», nevoind să-și părăsească legea strămoșească.

Așa s'a făcut «sfânta unire» în Cigmău, pe la anul 1728. În 1733 uniții aveau 47 familii, cu biserica și trei case parohiale, cu trei preoți uniți. Biserica și casele parohiale au fost zidite de groful pomnit cu vinul, pe intravilanul propriu.

În interval, puterea vinului se vede că se evaporase, deoarece pe la 1765 cei răpiți cu bătele, mereu s'au înapoiat la legea strămoșilor, și familii unite nu mai erau decât 14 (tot cu 3 preoți susținuți de curte), ear de atunci încoace numărul

## FOIȘOARA

### Crăciun

Cum stăruie tăcerea 'n jurul meu,  
M'absoarbe 'nec trecut n' lumi de vrajă,  
Cu 'ntinsuri, albe 'n zări de curcubeu,  
Și liniștea în poartă-i stă de strață...

Pe drumul alb de nea ajung... «la noi»,  
— Iși mișcă creanga pomii din grădina —  
Și prietenos se gudură «Ciocot»,  
Și bun sosît, îmi strigă o vecină.

Tiptil mă urc pe trepte... mă opresc,  
— El nu știu că o să vin; — ascult în tindă;  
«Bătrânul mei» necazu-și povestesc,  
Iar frățiorii 'nvață o colindă, —

Și aud pe mama suspinând prelung  
— Și câta iale glasul li apasă —  
«O, Doamne, oare când o fi s'ajung  
Să-i văd de sărbători pe toți acasă?!»

Pe scară sus-acum colindător,  
Eu bat la ușă — inima 'mi zvâcnește —  
Deschid... sânt năpădit de frățior,  
Și simt căldura brațelor cum crește...

..Și lucru 'ntâl de frățiorii 'mi spun:  
Că Moș Crăciun va auri năuea...  
Și parcă nu-ar fi ajunul de Crăciun;  
Uitată stă în colț de-odăe stău.

Mă-apez, acum să spun de prin strălăni,  
La masă mama 'ntruna pune, dregu,  
Și lelea Ana vine din vecini,  
Se miră... am mai crescut... și plânsu-și șterge...

Și'n tindă cîlnchete și zoapte cresc;  
«Incepe tu!» — se-aude. Unu 'ncepe  
Întrând: sfioase glasuri se urnesc  
Și spun de-o lesle 'n margine de stepe...

..Și e târziu și vatra plină e de jar,  
La ea, încet... coboară Cosânzene:  
Când tata 'ncepe o poveste rar  
Și frații 'n jur clipesc voloși din gene.

Pe-afară ninge, nu mai sânt lumini,  
Se stinge 'n vatră ultimul tăciune,  
Sfârșind colinda tatel, din bătrâni,  
Ne înșirăm pe rând la rugăciune...

Și-adorm pe rând. Ea ca prin vis privește,  
Tărezu la masă mama cum lucrează.  
Doi ochi de sub o plapomă pândesc:  
Ca ori ce preț pe Moș Crăciun să-i vadă!

De geamuri vântul scutură nătlâng...

— Tresare vremea... și în prezent mă poartă,  
În urma mea' acum se 'nchide-o poartă —  
Și'n mine amintiri trecute plâng!

Adrian G. Roșanu.

### Sonnet

(Ioan, 7, 37)

Însătoși și rătăciți din cale  
Voi ce visați o lume mai senină,  
Și voi în care inima suspină,  
Mușcată de ispite și de jale,

Veniți la mine, la izvorul vieții,  
La apa vie, veșnică, curată,  
Și ca prin farmec veți renaste 'ndată,  
Și vor răsare zorii Dîmnieții!

Vă dau bagheta magică a mîlei,  
Și tuturor luci-va astral zilet;  
Vă dau tolagul vajnic al credinței,

Stăpîn mîreț pe coasa suferinții;  
Vă prind de umeri aripa tîburii  
Și veți pluti sorbind parfumul firii.

1924.

I. Al. Bran-Lemny.

lor a fost în continuă decadență până la 1800.

Acesta este felul cum s'a înghebat unirea preutindeni. Nicăiri însă nu s'au făcut treceri din bună voie și din convingere, ci cum vedem din speculă, din interese particulare, sau prin promisiuni, amăgiri și nedreptăți.

E interesant de altcum și modul cum știu unii să-și creeze parohii: «Parohia» unită din Vadászerdő, la 3 Km. de Timișoara, constă din trei suflete: un păzitor de pădure cu familia de 2 membri; fiindcă el e acolo, în pădure, eată «parohia» gata!

Stări nefirești, ca acestea, vârate în sânul neamului românesc, trebuie îndreptate cât mai curând cu orice preț.

Poporul, se știe, nu face deosebire între cele două confesiuni, ci știe numai de legea românească. De aceea, biserica unită nici nu cut-ază a înlocui ritual ortodox, cu ritual latin: n'ar mai avea atunci nici un credincios...

Se învederează din ce în ce, că «unirea» papistașă, pentru neamul românesc în țară românească, e confesiune fără rost: nici ea însăși nu știe ce e, când se prezintă ca rit oriental cu înclinări internaționale și în consecință susține prin preoții săi neînțelegere între frați, văicărându-se și înjosindu-se pe sine în fața minorităților și a străinătății.

Pr. Vasile Păscu

## „Au fost găsiți păstorii înghețați cu turmele lor sub nămeți!”

O întămplare de sezon înregistrată cu slove măruntă la rubrica «faptelor diverse» în ziare. — Cât de mult însă greșete ea conștiinței păstorilor creștini! Ce tragică sugestie de didactică pastorală! Păstori încremeniți sub trolene cu turmele lor!

Întămplăvăr viscolirile veacului prezent, primejdiesc viața atător păstori și atător păstoriști!... Cât de rebeșit este sufletul turmei când înima păstorilor e rece! Doar în vâpăile ei de avânt, se poate domoli viața creștinului azi! Cu simțiri stinse de viitorul vremii păgâne, ce nădejdi mai poți pune în învierea conștiinței creștine?...

Priviți împrejur — păstori! zac inerți sub nămeți nepăsări!

Cu turme înlemnite de ger lângă ei! Păstori! nu mai pot rezista! Ei cad pradă leștina

## Prin deșert

— Scribi biblică —

Pe culmea din răsăritul străvechei cetăți egiptene: Heliopolis, se opri o caravană. Erau călători mulți, foarte mulți. Și numai evrei. Veniră din Palestina. Deșertul lung îl străbătura călare pe cămile și pe măgari. Așa cum îl mai străbătura odată, înainte cu o mie de ani, fili lui Izrail...

Se aprinseră sute de focuri mărunt în împingerea de seară și se îngrădăriră în jurul lor femeile și copilașii, la slaba lumină a lunii subțiate, iar bărbaiți se sârguiau să aducă apă.

N'a văzut deșertul până acum atăta puzderie de copil. Somnoroși, plângeau de țiula văzduhul. Și sgomotul sporea cu melodia cântecelor duioase ale mamelor, care se trudeau să-și adoarmă odraslele.

Mitteli scâldați în apa deșertului se sgu-liră la piepturile mamelor, încetară rând pe rând țipetele ascuțite și vălul liniștei adânci se așternu peste șesul fără margini.

În umbra unui palmier odihnea o femeie își alăpta copilul. Lângă ea un bărbat arunca mlađide de răchită măgarului său flămând. După ce își satură dobitocul credincios, se urcă pe spi-

ofensivul păcatului! Campania dăhului lui pus-tillor e prea organizată ca să nu față vicleme între ei! Eată-i din ce în ce mai indulgenți față de cusururile vremii — eată-i căzând la învoladă cu gusturile ei, eată-i înmormântați în notanuri de gheață — eată-i cum vând pe Hristos pentru arginții ademenirilor și prințelor ei false. Cum ură și cum se frământă de crunt sufletul zăpăcit de patimi al lumii! Ear păstorii s'au împe-trit — au amorțit și nu mai pot desluși drum nedeț și lin spre Hristos, — căci Evanghelia a fost uitată și părăsită de mult de ei și nu mai despică părți de lumină în nămeții morții. — Cu gând ușor și cu inimi sleite de însufleșire, ei visează azi bunuri care-l duc la pierire — se pierd în potopul de griji profane și turmele adorm în grele păcate!...

O! Câtă primăvară aduce 'n viață Evan-gheia lui Hristos! Cum înviorază și întramează ea inimile creștinilor! Cum se topește de zămbet el cald și înviorat ghețarii indifferenței!...

Se umplu vadurile uscate ale lumii de unde vii — ceșmeaua lui Iacob gălăie pe albit viață nouă, viață tânără și proaspătă năzuinți spre ideal!

Nu trageți stururile vieții când soarele răsbește din neguri! Nu închideți ochii când zorile se revarsă în lume! Nu vă zăvorăști inimile când se topește zăpadă în văi! În-mugariți și voi sufletele pastorale când crapă 'n dăbrăvi mugarii frazei! Soarele lui Hristos luminează tuturor! — Leștiți din mormântul răcelii — rupeți cătușele neștiinței, curățiți-vă sgra păcatului, denunțați armistițiul cu dăhul viclean al veacului — sfărâmați peștele lobă-giei — leștiți slobozi, entuziaști și eroici pe căm-pul cel mare, pe frontul cel fără hotar al misto-narismului care-și înșește puterea din jertfă!

Hristos vă adastă lângă altare, Hristos vă cheamă 'n lume — roțiți ca albinele harnice pe ogoarele ei — a sunat mobilizarea avosto-latului — mobilizarea lui spiritului, leștiți de sub nămeți, frații mei, ca să leze și turmele voa-stre ca voi la lumina unei vieți curate, rodnice și măntuite!

leștiți Lazări afară! Hristos suspină 'n adănc pentru voi! Nu-l auziți?

1924 Dec. 6.

Dr. Gr. Cr.

Alegerea noului episcop de Cetatea-Albă. În 17 l. c. la ora 3 și jumătate d. a. s'a deschis în incinta Camerei deputaților ședința marelui colegiu electoral, spre a se proceda la alegerea noului episcop de Cetatea-Albă, în locul rămas vacant în urma alegerii fostului titular Nectarie în scaunul de mitropolit al Bucovinei.

Prezidează I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei care declară deschisă ședința, și aduce la cunoștința alegătorilor numele can-di-daților.

narea unui delușor pustiu și cercetă cu privirea întinsul zării de miază-noapte.

Dar, eată un străin. După port părea roman. Se opri puțin în fața lor. Cercă liniștit cu pri-virea îndrăzneală femeia și copilașii. Credea că numără călătorii caravanelor. Evreul, bărbatul femeii, copleșit de zăpăcăală, prinse a vorbi:

— Spune, călătorule, orașul soarelui este acela din zarea apăsului?

— Tu nu-l vezi? — îi răspunse romanul.

— Este dar Beth Semeș?

— Este orașul Heliopolis. Din el au supt înțelepciunea și grecii, și romanii. A umblat și Plato prin el.

— Dar Leontopolis vede-se de aici.

— Îi poți zări coperișul templului. E la șapte zile spre miază-noapte.

Evreul se întoarse către femeie și îi vorbi încetinel:

— Acesta este dar pământul Goșen, în care a trăit strămoșul nostru Avram și pe care l-a lăsat moștenire lui Iacob...

Femea clătina numai din cap.

Începu apoi din nou romanul:

— Fiii lui Izrail se strămutară de aici în Canaan. Ear după robia babiloneană câțiva veniră de se așezară din nou în Egipt. Auzita-i tu despre aceasta?

Aceștia sânt: Justinian Teculescu, episcop militar, arhierul Dionisie, vicarul arhieriscopiei Ch. sinului, arhierul Teofil Ploescianu și arhierul Gordun Galaction.

Votarea se face două apel nominal, fiind strigați întâi membri Sf. Sinod, apoi ai Senatului și ai Camerei.

Președintele aduce la cunoștința marelui colegiu rezultatul alegerii:

Votați: 247; voturi anulate 10; voturi exprimate 237, majoritatea fiind 120.

Cele mai multe voturi — 187 — le-a obținut P. S. S. episcopul Justinian Teculescu, care a fost proclamat ales episcop al Cetății-Albe.

Noul ales a rostit o cuvântare, arătând programul său de activitate în noul scaun.

## „Ca să înceteze grelele rătăcirii ce împiedică unificarea bisericii”

— Un răspuns —

I. P. C. Sale Părintelui Arhim. mitrofor Dionisie Simionescu, starețul sf. mănăstiri, Sinaia

Înalt Prea Cuvioase,

Vă rog să mă scuzați pentru întârzierea cu care Vă răspund la scrisoarea, prin care mă avizaseți de precele ce le-ați publicat citind și din scrisul meu, în revista «Crucea» (nr. 12—13), sub titlul «Ca să înceteze grelele rătăcirii, ce împiedică Unificarea Bisericii».

Țin să constat, că cele ce ați citit din părerile mele — ale altora nu mă privesc, personal — nu acopăr teza I. P. Cuvioșiei Voastre: Eu, cunoscând Statutul organic nu numai în teoria, ci și în practica lui de aproape două decenii ca asesor consistorial, nu am afirmat, aceea ce rezultă din căi și cum m'ați citat, că statutul organic — cu toate lacunile sale — ar fi inferior organizației ierarhice — absolute, pe care o subliniați ca singura soluție canonică și practicabilă.

Nu pot intra în detalii, căci ar duce prea departe. Ci constat numai, că — ținându-se seama: de slabele puteri omeniești ale câte unui singur om înzestrat cu puteri ierarhice absolute și chemat să consume și să diriguiească singur chestiunile din întinsele jurisdicții eparhiale din zilele noastre, — de multiplicarea acțiunilor pe care are să le săvârșască biserica în lumea de azi pentru a-și face rostul întreg, — de principiul unei distribuiri raționale a muncii și a răspunderilor, principiu care-și cere intrarea și în biserica — gândrea bisericească la români a intrat într'un curs evolutiv în direcția constituționalizării puterii absolute. Ardealul bisericesc ortodox se felițează, deci, de acest rezultat faptic.

Că astăzi ne deosebim în privința acestei concepții, nu e nici erezie, nici anticanonicitate,

— Am auzit ceva.

— Evreii se înmulțiră așa de mult, că azi sânt mai multe mii pe acest pământ egiptean Știi că și-au zidit aici un templu național?

— Am auzit și despre aceasta ceva.

— Și știi că i chiar acela, care se vede în depărtare?

— Îmi pare bine. Dar tu, roman fiind, cum cunoști așa de bine acest ținut? Doar și Egiptul este pământ roman?

— Firește, azi tot pământul este roman. Siria, Canaanul, Grecia, Egiptul, Germania, Gallia, Britania!... Roma stăpânește toată lumea, după cuvântul Sybillei din cetatea Cume.

— Se poate. Dar după găduința Domnului, făcută din vechime strămoșului nostru Avram, neamul lui Izrail va răscumpără omenirea.

— Am auzit și eu această poveste naivă. Făgăduința însă azi o are Roma! Din Ierusalim vii?

— De acolo. Am străbătut deșertul. Îmi aduc și soția, și copilul.

— Ei, da, copilul! Pentru ce portați atăta spuză de copii cu voi?

Evreul tăcu. Bănuind însă că romanul cunoaște cauza adevărată și de altcum părăndu-l-se a fi un om cinstit se hotărî să-l spună adevărul:

— Tetrahul Irod înțelegând dela magii din răsărit, profeția, că se va naște un cral în Vit-

mici măcar tendință de separatism politic (cum mi-o atribuiri prea transparent, învinuindu-ne, că oftăm mai mult după Buda-Pesta decât după București), ci este numai *ceva firesc în ordinea morală*, a lucrurilor, când e vorba de ideea și de viața religioasă bisericească, atât de sensibilă prin firea ei. La urma urmelor, și în cele bisericești stăm, cu toate ale noastre, în mână aceluiași Dumnezeu, care ne-a ajutat să ne vedem realizată unitatea politică. Vom ajunge noi și la unitate deplină în ce privește organizația bisericească, acum ori mai târziu, dar nu prin singure strădănițele omeniești amestecate cu patimă.

Îngăduiți-mi, I. P. Cuvioase, să rămân numai la aceste constatări principiale, căci — mă tem — dacă am intra în polemic pe detalii ne am înțelege și mai greu, poate.

Ca semn al respectului ce Vi-l păstrez, Vă trimit o seamă din articolele mele din revista Sfântului Sinod, reprodu-se în broșura sub titlul «Reorganizarea centrelor ierarhice și unificarea bisericească».

Ași dori să nu Vă supărați, dacă această scrisoră o trimit sore publice la revista Sfântului Sinod «Crucea» și «Telegraful Român» dela Sibiu, ca un răspuns cu care mă simt dator cauzei și cetitorilor acestor organe de publicitate, cari nău dori să rămână în credință, că n'am avut nici un cuvânt de spus.

Primiți, I. P. Cuvioase, asigurarea respectului, pe care Vi-l păstrez și ca necunoscut sub raport personal.

Arad, 17 Dec. 1924. Prot. Dr. Gh. Cluhanda, asesor consistorial.

## Din mitropolia Moldovei

În apropierea sfințelor sărbători ale Nașterii și Botezului Domnului nostru Iisus Hristos, și în legătură cu aplicarea calendarului îndreptat, I. P. S. Sa, Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, a dat către creștinii din cuprinsul mitropoliei Moldovei următoarele:

Prin explicațiile care au însoțit calendarul nostru, îndreptat, pe cele trei luni, Octomvrie, Noiembrie și Decembrie 1924, am căutat să vă lămurim de ce Sf. Sinod al bisericii noastre românești, împreună cu celelalte Sinoade, ale țărilor pravoslavnice ortodoxe, l-au îndreptat.

Calendarul este un fel de ceas cu care se măsoară timpul. Acest calendar a trebuit să fie îndreptat, căci rămase în urmă cu 13 zile. Prin această îndreptare, nu s'a schimbat legea noastră: nu s'a alcătuit un calendar nou; nici n'am luat un calendar străin. E vechiul nostru calendar bisericesc, socotit după aceeași pascăle, însă îndreptat cu cele 13 zile.

Nu vă potrivii turburărilor străine de neamul și legea noastră; nu vă luați după unii din acei, cari vor să facă un soi de politică și pe scoteala îndreptării calendarului și a sfințelor noastre sărbători. Nu vă luați după aceia,

care, neînțelegând rostul îndreptării calendarului nostru, pricinuesc discuții îndolnice în suferințele credincioșilor. Avem destule frământări între noi, sămănate de vrăjmașii cei din afară și de unii dintre rătăciții noștri de dinăuntru.

Noi, Mitropolitul Moldovei și toți preoții conștiințatori, urmăim cu sfințenie hotărârile Sf. Sinod, al bisericii noastre românești.

Cu acest prilej vă trimit binecuvântarea Mea mitropolitană, îndemnându-vă să aveți toată încrederea în cuvântul nostru și al preoților noștri; căci el este întemeiat pe învățătura Sfinței biserici și orânduit de Sf. Sinod. Preoții au îndemnul nostru de a îndeplini, ca întotdeauna și anul acesta, obiceiul frumos tradițional, mergând pe la casele voastre și vestindu-vă Nașterea și botezul Domnului nostru Iisus Hristos, după orânduirea făcută de Sf. Sinod, prin calendarul îndreptat.

Rog pe bunul Dumnezeu, ca să vă dea tuturor deplină sănătate și să petreceți cu bine și cu liniște Sfințele Sărbători, ale Nașterii și Botezului Domnului nostru Iisus Hristos, precum și ale Anului Nou.

## Revista Teologică

Cu numărul viitor, intră în al cincisprezecelea an al existenței sale.

Întemeiată de râvnă și entuziasmul apostolic al tânărului profesor de teologie Dr. Nicolae Bălan — actualul mitropolit al Ardealului — ea a căutat să fie în toată vremea un organ de luminare a clerului nostru, o tribună de apărare a intereselor sfinței noastre biserici și, în domeniul vieții culturale religioase, un povătuitor înțelept și strălucitor pentru oricine i-a ispitit paginile.

Opera culturală pe care a săvârșit-o «Revista Teologică», a fost subliniată de presa românească în mai multe rânduri. Preoțimea noastră îndeosebi, dar și cititorii noștri mireni sânt în măsură s-o verifice.

Cât despre noi, ceice ne ostenim să ducem mai departe apostolatul «Revistei Teologice», vom căuta în toată vremea să ne mărim entuziasmul și să sporim visteria moștenită dela înaintașii noștri.

Pe viitor vom sporii rubricile Revistei ca să poată ține pe cetitorii săi la curent cu toate problemele, care frământă viața bisericească și culturală dela noi și din străinătate.

Revista va avea de aci înainte și câte un supliment artistic, va da în fiecare număr schițe de predică pentru a ajuta opera de propovăduire a Cuvântului și va căuta să ofere cetitorilor săi — gratuit sau cu preț — cât se poate de mic — broșuri de cuprins educativ.

Fiind în directă legătură cu marile case de editură din străinătate, «Revista Teologică» e în

stare să procure cetitorilor săi orice carte sau revistă din domeniul vieții religioase.

Pentru realizarea acestor gânduri însă avem nevoie de înțelegerea și sprijinul preoților noștri în primul rând și al cetitorilor noștri peste tot. Și sântem convinși că el, fiind vorba de o operă prin eselență culturală, nu ne va fi refuzat.

Răzămându-și existența exclusiv pe abonamente, am rămas statornic cea mai ieftină revistă bisericească până acum, mulțumita cetitorilor platnici. Pentru a putea face față cheltuielilor din trecut însă, ne vedem siliți a ne încasa restanțele de abonament, trimițând cu rambursă Nr. 12 din acest an, tuturor restanțierilor.

Iar pentru viitor, scumpelea ne împinge să urcăm abonamentul anual la Lei 140, începând cu 1 Ianuar 1925. Anunțăm aceasta din vreme, pentru a orienta pe cetitori, și pentru a ne putea orienta și noi cu tirajul, în care urmează să-și continue apariția.

Redacția și administrația:  
«Revista Teologică», Sibiu.

## Cuvântare

— Rostită de pâr. protopop DR. IOSIF BLAGA în 6 Decembrie 1924 la instalarea sa de protopop al Brașovului —

*Înalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit, Venerabil membru al Consistoriului arhiepiscopar, Iubiți frați întru Hristos și Iubiți credincioși,*

Mulțumesc înainte de toate Atotputernicului Dumnezeu, că m'a încredințat să ajung ziua preamărită de azi, ca să fiu hirotesit și instalat de protopop al Brașovului, în modul acesta atât de sărbătoresc, prin însuși I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru preavenerat și iubit, azistat de întreg corul Consistoriului arhiepiscopar.

Vă mulțumesc apoi cu osărdie și cu recunoștință, din tot sufletul meu lăviorat de sfințenia zilei de azi, I. P. S. Voastre Domnule Arhiepiscop și Mitropolit, atât pentru concursul ce ați binevoit să mi dați, ca să văd ce se petrece cu mine azi, cât și pentru înalta cinste ce mi ați acordat mie și bisericii sf. Nicolae, venind înșiși-vă ca să îndepliniți în persoană actul hirotesirii și instalării mele.

Mulțumesc și Ven. Consistoriu pentru hotărârile sale aduse în această importantă chestiune și mulțumesc în fine din tot sufletul meu și poporului credincios al bisericii acesteia, care dându-și cel dinăi expresia voinței sale, în sens favorabil pentru mine, a indicat oarecum, cu greutatea votului său și cu dovada înțelepciunii sale, linia de urmat pentru toți factorii chemați să-și spună cuvântul lor hotărâtor în chestiunea întregirii protopopiatului în urma morții neuitate.

cepu a-și trimite razele calde pe pământul umezit.

Uitându-mă în această privește a naturii, mi-am gândit: tocmai așa trebuie să fie și lupta între bine și rău.

Toamnă e acum și pentru sufletele omeniești. Din toate părțile se ridică nouri negri, plini de fum și pucioasă, plini de ispite și învățături rătăcite, care caută să învâluie în perdeaua păcatului sufletele plâpânde, pe care Dumnezeu curate le-a dat cu lacrima, când le-a înșuliat pruncilor nou născuți.

De dimineață, adevă din copilărie, începe lupta între bine și între rău, între lumină și întunec, între răi și iad. Și nu se lasă răul ușor biruit. Nu numai de trei ori, ci de nenumărate ori, isbuteste binele să doboare răul, să alunge întunerecul, ci tot mai cercă răul să stăpânească, să câștige lupta.

Și cu cât crește copilul mai mare, cu atâta și ispitele sânt mai multe; așa că, dacă ajunge la ameză, jur împrejur e învâluit de un întunec des, din care se desprind pe schimbate icoane ademenitoare și lumini înșelătoare.

Din acest iad, tânărul ajuns în puterea vârstei, nu a putea ieși la lumină decât numai cu puterea credinței moștenite dela părinți și ajutor de vântul prielnic al învățăturilor sfințe.

## Soarele și norul

— Binele și răul —

E în dimineața unei zile de toamnă înaintată. În fața odăii din care nu mă înscumet să ies, din pricina vremii, se ridică, la nu prea mare depărtare, dealul Măgura, un vestitor al bătrânilor Carpați. Obişnuir de a-l vedea zilnic împodobit cu pădurile sale de fagi și brazi, împotrivindu-se cu putere atator vijelii năpraznice, în acea zi, cu toată încordarea, nu pot zări nici urmă de munte.

O păclă deasă se așezase peste toată valea Sucevei, învâluit toată dealurile de prin jurul Putnei, cu o perdea deasă.

Aștept să văd, ce se va întâmpla. Poate tot se va ridica din v'r-o parte un colț al acestei perdele, prin care va putea străbate măcar una din nenumăratele raze de soare.

Și atunci mi-a fost dat să văd o luptă pe viață și pe moarte între soare și păclă între lumină și întunec.

De trei ori până la ameză soarele a ieșit biruit, pentru că tot de atâtea ori s'a fie biruit de ceața groasă, până ce în urmă, venindu-i soarelui în ajutor un vântuleț dela răsărit, a împrăștiat păclă pe locuri nevăzute, dealul se văzu iară, și soarele mai voios ca oricând în-

deimul din pământul ludei, ca să înconjoare primejdia, ucise pe toți copii de parte bărbătească, din acel ținut. Așa, cum ne ucisă odată faraonii din Egipt, sârmanii primii-născuți!... Dar Moise scăpă de ucidera sălbatecă, pentru că să ne sloboadă din cătușele robiei.

— Ei, bine, dar cine ar fi acel crai?

— Cine să fie? Mesia cel prorocit.

— Și crezi că s'a născut?

— Nu pot ști.

— Eu știu! — replică romanul — S'a născut! Și stăpânește toată lumea. Și toate limbile pământului se apleacă în fața puterii lui.

— Și cine ar fi?

— August! Împăratul Romei!

— E din viața lui Avram? Și din casa lui David? Eu nu cred. Apoi venit-a oare «cu putere mare și cu pace nesfârșită», după cuvintele lui Isaia. Eu știu că împăratul nu-i omul păcii.

— Rămâi cu bine, biet fiu din neamul lui Izrael. Acum ești supusul acvilei romane. Fii împăcat cu răscumpărarea săvârșită de Roma. Noi nu recunoaștem altă răscumpărare!

Romanul plecă.

Evreul se apropie de soția sa:

— Marie! — o agră el.

— Iosif! — răspune femeia în șopot

domol — mai încet, căci doarme Copilul...

(Din Strindberg)

A. Nanu.

tului Dr. Vasile Saftu, la care de asemenea se închină sufletul meu în acest moment solemn.

Că primesc noua mea chemare de preot al bisericii sf. Nicolae și de protopop al tractului Brașov tocmai în ziua de azi, când prăznim pe sf. Nicolae, hramul acestei biserici și totdeauna onomastica I. P. S. Saie Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, este o preferență coincidență. O sărbătoare mai nimerită pentru instalarea mea nu se putea găsi.

Legătura strânsă sufletească între credincioșii acestei biserici și între sf. Nicolae, arhiepiscopul învățat și învățat pentru lăirea și întărirea învățăturilor lui Hristos, pe care după cum ni se spune în frumoasele cântări bisericești de azi «credincioșii l-au câștigat liman neînviorat și zid nebiruit, turn de întărire și ușă de pocăință, îndreptător sufletelor și apărător», pe cea ce este epodoabă ierarhilor și lauda părinților, isvor de minuni și credincioșilor mare folositor», și apoi de altă parte legătura sufletească dintre credincioșii bisericii și cu deosebire dintre mine și I. P. S. Sa, tot «o podosbă a ierarhilor», căruia în primul rând am să-i mulțumesc că am putut primi taina preoției și conducerea tractului protopopes al Brașovului, tace în adevăr să se dea acestei sărbători un caracter înălțat, prod când în sufletul meu emoțiuni deosebite de puterice și de alese, cari au să-mi rămână vii și determinative pentru toată viața mea.

Acuitatea mea de până acum, în decurs de 33 de ani, desfășurată ca profesor și director al liceului nostru din Brașov și în calitate aceasta și ca membru în toate organizațiile noastre bisericești și școlare din parohie și până la mitropolie, pe lângă pregătirea mea preotească m'a adus, în mod firesc, să lu strâns alipit de biserica noastră în genere și să-i înțeleg toate problemele ei înalte.

Însă chemarea nouă, ce o îmbrățișez în cepă d'cu ziua de azi, mă aduce în un raport și mai strâns cu biserica în genere, ca și cu cea de aici și cu cele din tractul Brașovului și acest raport, mai strâns de viață bisericească, îmi va crea în mod firesc și o mulțime de noi datorii și-mi va indica noi probleme pentru preocuparea mea sufletească din viitor.

În fața acestor datorii și probleme, de cari mi-am dat seama, știu și simțesc, ca cuvintele Mântuitorului spuse apostolilor, ca o chintesență a fiilor soției vieții: «fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru desăvârșit este», vor trebui să mi răsună în tot momentul în suflet, cu taria convingerii neclintite, că tot rostul vieții mele viitoare, toate acțiunile ce le voi săvârși în calitate mea de preot și protopop, trebuie să contribuie fie la prepararea fie direct la crearea condițiilor și situațiilor de desăvârșire a tuturor acelor, pe cari am să-i păstoresc, ori pe cari am să-i conduc, precum și a tuturor instituțiilor bisericești prin cari biserica noastră ortodoxă română se manifestă vie.

Lupta va fi lungă și grea, pentru că dușmanul se îmbracă în haine felurite, ca să nu fie cunoscut.

Celace nu șovăește însă, va ieși biruitor, căci sf. evanghelie ne învață: «*Cele vor răbda până în sfârșit, acela se vor mântui.*» (Mat. 10, 22).  
Pr. Gh. Negură.

## Sonnet

Sub strălucirea razelor de soare  
Atâți sărmani se prind în horă oarbă,  
Și danșuesc nebuni, voină să soarbă,  
Din toate cupele amăgitoare...

Dar desclești din mreaja de cârciocari,  
Desprinși de sânul cald al unei vetre,  
Stingeri, prin spini, prin răscoale și pietre,  
Se văd drumeți, însăngerăți, pe-alocuri.

Și astral se înclină și se duce...  
Și scodolând drumeților aprinde  
O facă lângă fiecare cruce,

Lăsând în zvârcoliri de moarte hora,  
Drumule, o mână fi se n'înde  
Șn zare lfi dăbește aurora!

1924.

I. Al. Bran-Lemey

Știu, că dela gradul de conștiință și de tărie de voință, cari îmi vor însoți silințele mele, va depinde în mare parte rezultatul activității și chemării mele, pentru cari iau astăzi în mod solemn răspunderea.

Dar știu și aceea că I. P. S. Voastră precum și tractul Brașovului ca și credincioșii Bisericii acesteia, nutriți mari nădejdi în viitoarea mea activitate și știu că desăvârșindu-se din suflet aceste speranțe sânteti tocmai în părerea Apostolului Pavel când se adresa lui Tit spunându-i următoarele: «Bătrânii să fie treji, cu-cernici, întregi la minte, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare, cerințe și calități cari, în vederea împrejurărilor, între cariam să mi desfășur activitatea mea de preot, și protopop trebuie să fie aprofundate și dovedite prin fapte.

Și tocmai aceasta a fost cauza, care m'a pus pe mine în o continuă silală și pronunțată temere în fața chemării, ce mi s'a oferit și deschis.

Am însă și nădejdea și încrederea, că credința tare ce o nutresc în suflet, în învățăturile bisericii lui Hristos, că și în toate așezămintele bisericii noastre ortodoxe și apoi experiențele mele bogate de viață de până acum, precum și firea mea, care și ea m'a fost totdeauna o fericită călăuză, îmi vor ajuta să-mi pot împlini și aceste datorii.

Dar pe lângă condițiile de natură subiectivă, pentru ca să-mi pot împlini datoriile impuse de noua mea chemare, știu și simțesc, că voi avea trebuință de ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor, cu cari am contact pentru deslăsură problemelor grele, între cari cele mai multe fiind de natura sufletească.

De aceea înainte de toate rog și la această ocazie festivă pe Dumnezeu cel atotputernic, atât știutor, atât înțelept și atât prea bun, să întărească în mine credința strămoșilor noștri, căci sunt convins de legea psihologică, că numai credința în Dumnezeu și în învățăturile lui Hristos susține și cultă val idealismul în sufletul omeneșc, pr'n care se ridică omul la fapta înaltă, pe care are să o reprezinte pe lumea aceasta, că numai ea dă sufletului taina nebiruită în desfășurarea energiilor omenești să numere ce a produs și produce fa tele mari ale omeneșc și că tot ea, credința în Dumnezeu, dă curățenia și sfîntenia faptelor noastre.

Rog cu umilință și cu osărdie pe Dumnezeu să-mi întărească voința și să-mi lumineze mintea în tot pasul meu, pentru a ști să apuc todeauna pe căile adevărului și ale dreptății și pentru a nu greși în raporturile mele cu cei, cu cari împreună am să lucrez în via Domnului.

E de înțeles, că în urma acestor convingeri în momentele acestea solemne, cari mă stănesc pr'mine acum și în cari fiori de temere îmi stăbat toate fibrele vieții mele sufletești, să simțesc cu toată pute ea mimei mele și să-mi însușesc în mod sincer și hotărât rugăciunea înțeleptului Solomon: Trimite mi Doamne înțelepciunea, ca să fie cu mine într-o toată silințele mele, ca să cunosc ce este bine și plăcut înaintea ta (Cartea înțelepciunii v. 10). Ii apreciez pe deo'în și adevărul convingerii marelui înțelept care în era la baza rugămintei sale: «Că de va și fi cineva desăvârșit între fiii oamenilor, de-i va lipsi înțelepciunea dela tme Doamne, într-un nimic se va socoti» (v. 9). Și acum în momentele acestea solemne, fiind în biserica Sfîntului Nicolae și în ziua Sfîntului Nicolae îmi îndrept sufletul meu rugător și către ocrotitorul Bisericii noastre, carele după cum frumos s'a rostit cântările bisericești, «vede acum în ceruri mărirea cea pururea veșnică și se de-fătează cu minunate și slăviri ale razei celei negrețe și dumnezeiești», la acela despre care se zice că «uitându-se în tina la înălțimea științei și privind în taină la adâncul înțelepciunii a îmbogățit lumina cu învățăturile sale»; «Ceace a fost cu trupul în Mira și duhovneste la toți a ajuns și la tine Sfînte Ierarhe Nicolae mă îndreptez cu rugăciunea mea și cu înseși cuvintele cântărilor de laudă și preamărire de azi și te rog: «Milostivește-te și spre mine» cum te ai milostivit spre înaintașii slugilor ai sfîntului altar al bisericii acesteia, «luminează, înțelepte, ochii sufletului meu, ca curat să văd pe dătorul de lumină», acopere mă și pe mine cu ajutorul tău și nu înceta rugându-te lui Hristos Dumnezeu pentru ceice cu credință și cu dragoste cinstesc pururea cea de bucurie și într-o tot lăudată pomenirea ta de azi.

Între oameni în primul rând am trebuință de sprijinul și bunăvoința I. P. S. Voastre, Dom-

nule Arhiepiscop și Mitropolit, capul neprețuit al bisericii noastre din mitropolie.

Promițându-vă, că-mi voi da toată silința, ca să înțeleg duhul înalt cu care dirigeți biserica noastră ortodoxă către îndeplinirea sfîntelor sale scopuri, într-o desăvârșire vieții credincioșilor noștri și a soției neamului nostru iubit, ca un fiu credincios Vă rog I. P. S.: binevoiți a mă primi cu toată încrederea între colaboratori pe cari i-ați ales și găsit demni, ca să conducă câte o parte din problemele bisericii noastre ortodoxe.

Vă mărturisesc, I. P. Sfîntite, că bunăvoința și îndrumările ce mi veți arăta, îmi vor fi totdeauna un stimulent spre bine și spre sporirea și intensificarea puterilor mele sufletești, ear mulțămirea I. P. S. V. de activitatea mea va rămânea una dintre cele mai vii dorințe ale mele.

De mare preț îmi sânt apoi sprijinul și încrederea fraților întru Hristos preoți din întreg tractul Brașovului, cu cari împreună avem să studiem și să rezolvim toate trebuințele bisericești ale tractului. Dela buna înțelegere și încredere reciprocă, ce trebuie să ne lege în o unitate de gândire și de simțire, depinde în cea mai mare măsură realizarea scopurilor, pe cari le urmărim în folosul bisericii noastre.

Ear sprijinul iubitelui popor credincios îmi este nu de mai puțină valoare și importantă!

Biserica nu este numai a preoților, ea este și a credincioșilor. Biserica vie este tocmai unitatea credincioșilor propovăduind credința în Hristos și învățăturile lui.

Voi, iubitori credincioși, faceți vie biserica aceasta, pe care am să o servesc și eu, dar împreună cu voi.

Credința și faptele voastre dau valoarea, mărirea și lauda bisericii voastre.

Dacă biserica aceasta a avut o importanță și valoare mai mare în trecutul ei, decum au avut toate celelalte biserici d'n Ardeal, credincioșii ei, prin credința și faptele lor bune și ascultând de conducătorii lor firești, au creat paginile ei de glorie în istoria neamului.

Înființarea școalelor noastre din Scheiul-Brașovului mărturisește pentru vecii vecilor de nima apostolică și de cumințenia prevăzătoare a credincioșilor ortodocși ai orașului nostru, cari purtați de credința neclintită în Dumnezeu și convinși că prin cultura națională se va ridica neamul nostru, au creat pe sama acestuia mijloacele sigure de ridicare și întărire.

Având voi, iubitori, tradiția aceasta înălțătoare a înaintașilor voștri și pildele lor frumoase, vă este și mai ușor să vă împliniți datoriile de azi chiar așa după cum era gândul și voința apostolului Pavel când scria către Romani, cari se privesc și pentru azi tot așa de bine: «Și să nu vă asemănați chipului veacului acestuia, ci vă schimbați la față întru înnoirea minții voastre, ca să cunoașteți care este voia lui Dumnezeu, cea bună, plăcută și deplină; cu dragoste adevărat frățească unul pe altul iubind, cu cinstea unu pe altul mai mare făcându-vă, cu osărdie stăruind, cu duhul arzând, Domnului aludînd» (c. 12).

Dar dacă tradiția și pildele frumoase ale trecutului sânt pentru credincioșii o'asului Brașov un îndemn firesc pentru împlinirea datoriilor creștinești și naționale, pentru mine viitorul preot și protopop, ele crează un îndemn de două ori mai mare. Eu cu deosebire trebuie să înțeleg că tot ce s'a creat în trecut aici, trebuie să se tot desăvârșească și că trecutul glorios cu creațiile lui, trebuie să ne servească de ajutor și putere, pentru toate problemele ce ni se impun de duhul vremii de azi.

Între slujitorii acestei biserici și conducătorii tractului Brașovului s'au urmat apoi un șir de figuri marcante: între cei vechi avem pe protopopul Radu Tempea, autorul unei cronici al bisericii, pe Eustachie Orid, care a alergat până la împărăteasa Elisabeta a Rusiei, ca să intervină pentru încetarea prizonierilor îndreptate contra ortodocșilor de aici d'n cauza unalei, apoi învățatul protopop Ștefan Ioanovici, iar din timpul mai nou se ridică figurile protopopilor Ioan Popazu, Ioan Barac, I. Petric, Vasile Voina și Vasile Saftu, cari prin activitatea și valoarea realizărilor lor, pe terenul bisericesc și școlar lăsară nouă moștenire, ne-au impus și datoria, ca să le cinstim memoria prin fapte vrednice de ei. Spiritul lor planează neclintit între noi și noi trebuie să primim cu evlavie, cu recunoștință și cu închinare spre ei și să ne dăm silința a-i avea vii în sufletul nostru, ca pe niște pildători ai binelui.

Iată iubitorii credincioși, că datorii mari, dar și frumoase, ne stau înainte pe cari împereună, în bună înțelegere, trebuie să le îndeplinim. Legătura sufletească creată între noi, va fi cea mai bună chiază pentru înțelegerea noastră în vederea îndeplinirii problemelor, ce împreună avem să le deslegăm.

În ce mă privește, iubitorii credincioși, Vă mărturisesc, că tot ce este prețios și bun în sufletul meu vouă închină cu osârdie și cu mulțămire binelui acestei biserici, a credincioșilor ei și a tractului, pe care am să îl conduc. Vă mă mărturisesc că în starea sufletească, în care mă găsesc acum, înțeleg bine pe cea în care se afla apostolul Pavel anunțându-și venirea în mijlocul credincioșilor din orașul Corint scriind-le: «Iată gata sunt a veni la voi și nu vă voi supăra pe voi, că nu caut ale voastre, ci pe voi; prea cu plăcere voi chețui și mă voi chețui și pe mine pentru sufletele voastre». Sunt gata să vin și eu în acest senz la voi ascultând și de sfaturile apostolului Petru pe care le dau presbiterilor zicându-le: «Păstoriți turma lui Dumnezeu ca dintru voi purtând grijă de dansa, nu cu silă, ci cu voie, nu cu agoniseli, ci cu osârdie, nu ca și când ați stăpâni peste cliți, ci pildă făcându-vă».

Și de încheiere dați mi voie să mă mai refer la o stare sufletească a apostolului Pavel, depusă în o scrisoare a lui către credincioșii din orașul Filipi, pe care de asemenea o simțesc viu în aceste momente și care îmi va rămânea ca o mare dorință stăruind din tot sufletul ca să-i simțesc realizarea: «De este vre-o mângâiere întru Hristos, de este vre-o voie bună a dragostei, de este vre-o împărțire a duhului de este vre-o milostivire și îndurare în voi, împliniți. Vă rog, bucuria mea, care este ca aceeași să simțim împreună, aceeași dragoste având, un suflet în d, una cugețând». — «Nimic făcând cu prigonire sau cu mârșă degărit; ci cu smerenie unul pe altul socotind a fi mai de cinstă decât pre sine».

Doamne al paterilor, fii cu noi! Amin.

## Conferența despărțământului Târnava al „Asociației preoților”

— Serbări culturale —

În zilele de 30 Noemvrie și 1 Decemvrie a. c. și-a ținut conferența de toamnă, în orașul Dicioșanmărtin, președintele tractului Târnava, în mijlocul unor sărbări înălțătoare atât pentru credincioșii ortodocși din Dicioșanmărtin, cari și au sfințit noua clopotniță și clopotul dela capela noastră ortodoxă, cât și pentru întreg județul Târnavei-mici, din prilejul sfințirii internatului de băieți, a inaugurării liceului de stat «Andrei Băseanu» și a memorabilei zile a unirii din cetatea lui Mihai Viteazul.

În ziua primă, la ora 9 dimineața, s'a celebrat sfânta liturghie în sobor de 8 preoți, din tract, în capela ortodoxă a parohiei noastre de acolo, în prezența profesorilor și elevilor dela liceul de stat, a unui public numeros de intelectuali și slujbași de stat, domni, doamne și popor din Dicioșanmărtin și jur.

La priceasă a predicat preotul din Laslău român, Iuliu Moldovan, despre însemnătatea și rolul cultului liturgic asupra dezvoltării caracterului religios moral al poporului român, arătând cum sub vraja cultului dela altar au crescut și s'au ridicat la înălțimi de nemurire figuri luminoase ca arhierul Andrei Șaguna, Gojdu și alți mulți citori, fondatori și binefăcători ai ardelenilor. Remarcă datorită tuturor, preoți și mireni, de a se uni, pentru ca mulțimea neorientată, abătută dela credința lui Hristos, să fie adusă de nou la altarul străbun, dacă vrem să dăm nouă forță de înălțare acestui stat în desvolta rea sa viitoare.

După serviciul divin, președintele, intelectuali și tot poporul adunat, au trecut în procesiune impunătoare prin piața la locul clopotniței, de lângă grădina internatului de băieți, ear clopotul a fost transportat de elevii liceului într'un car împodobit cu crengi de brad.

După sfințirea apei și stropirea clopotului cu aghiazmă, preotul din Șoimuș Elie Ioanovici a rostit o bine pregătită predică ocazională despre rolul important al clopotelor în biserici creștine, influința lui puternică asupra sentimentului religios la poporul român, alăturându-se la mângâierea sufletească ce o au acum credincioșii noștri din Dicioșanmărtin, cari de aici înainte

prin sunetul tainic al acestui clopot vor fi chemați la rugăciuni, în zile de praznice și sărbători.

Clopotul a fost ridicat și așezat în clopotniță de harnicii sămăntinieni; în dangătul lui armonios ne-am continuat procesiunea la internatul de băieți și apoi la liceul de stat, care după rugăciunile tipiconale prescrite, urmate de o frumoasă vorbire a profesorului Ilie, s'au stropit cu aghiazmă.

În sala festivă a liceului ne așteptă o nouă serbare religioasă culturală, parastasul solemn în amintirea a hierelui Andrei Șaguna și a patronului liceului Andrei Băseanu, urmat de corul mixt al elevilor și elevelor liceului, cântând într-o sublimă melodie religioasă de «andante» tainicul «Imn» al lui Șaguna de Z. Boiu. Ultimul refren: «Ah, Andrei, tu n'ai murit», a emoționat până la lacrimi sufletele asistenților.

Cântări corale și declamări, întreșeate armonios în programul serbărilor, au încheiat aceste festivități, menite a ridica prestigiul bisericii noastre în acest județ, la nivelul cerut de importanța ce o are în mijlocul confesiunilor minoritare.

La ora 1 d. a. s'a ținut banchetul în sala mare a hotelului «Carpați». Au fost reprezentate — afară de biserica unită — toate confesiunile minoritare, ear Universitatea din Cluj prin di profesor Ștefănescu-Goangă.

Șirul toaștelor l-a început subprefectul județului, Dr. Ziler, închinând pentru M. Sa Regele. Preotul G. Oprean vorbește pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, inițiatorul conferențelor preoțești și a multor întruniri culturale, în care aflăm președintele lucrând mână în mână cu mireni, preotul Moldovan pentru confesiunile minoritare, răspundându-i protop. unitar Guido, Mușlea, dir. filialei «A bina» și episcopul bisericii noastre din Dicioșanmărtin, pentru profesorul liceului, Macarie, președintele Reuniunii meseriașilor, pentru meseriași, preotul Ioanovici pentru autorități, ear profesorul Ilie pentru preotul Oprean, episcopul și credincioșii săi.

Vorbește apoi profesorul universitar Ștefănescu-Goangă. Înăfășându ne în chip alegoric zidirea mănăstirii Argeșului, unde meșterul Manole ca să poată ridica monumentala, zidire, a trebuit să și jertfească cea mai scumpă comoară a sufletului, soția iubită, astfel și în munca omenească dacă nu se va pune sufletul, clădirea se năruie. După vorbirea directorului liceului, Vulcuț, pentru armonia dintre preoți și învățători, șirul vorbirilor îl încheie preotul Oprean în cinstea donatorilor români și străini cari au contribuit cu obolul lor la ridicarea clopotniței și procurarea clopotului și toaței.

Conform programului, la ora 3 d. a. își ține conferența di profesor universitar Ștefănescu-Goangă, vorbind despre: «Seleționarea și utilizarea valorilor sufletești în asigurarea progresului cultural al națiunii», subiect de mare actualitate, cu care di profesor a ținut încordată atențiunea publicului timp de aproape 2 ore.

A doua zi, la ora 8, s'a ținut conferența intimă sub președinția preotului din Dicioșanmărtin, George Oprean, care prin o vorbire acomodată momentului deschide sedința.

S'au cetit două teme: «Apostolatul laic și necesitatea lui», de preotul din Bahnea, Ion Oprea, și «Însemnătatea și rolul bisericii în societate» de preotul George Oprean. Amândouă temele, bine lucrate, au ridicat nimbul preoțiilor în fața oaspeților, între cari amintesc pe doamna Aneta Zehan prezidenta Reuniunii femeilor, subprefectul Dr. Ziler, medicul Dr. Fulgean, directorul și profesorii liceului, învățători și alți intelectuali din județ.

La ora 10 s'a săvârșit slujbă divină de preoții Medeșan, Oprean și Damian, în amintirea zilei de 1 Decemvrie 1918, ziua unirii Ardealului cu Patria mamă. Prdica, despre însemnătatea zilei, a ținut-o preotul Medeșan din Șomlău.

Conferența ce a urmat a profesorului Belea, corul și declamările elevilor și elevelor dela liceu, au delectat publicul, ear un fiu de țaran cu steagul național în mână, a recitat poezia: «Pe al nostru steag e scris unire», în aplauzele asistenței.

Astfel au decurs aceste praznice, în care s'au înfrățit credința și cultura, servindu-ne spre mulțămire sufletească faptul, că părintele Oprean a lucrat în bună înțelegere cu autoritățile școlare și administrative, unind programul conferenței noastre cu bogatul program al acestor serbări culturale, care au avut darul de a înălța prestigiul ortodoxismului românesc în acest județ.

La masa ospitală a părintelui Oprean președinea l-a mulțumit pentru munca desfășurată în interesul bisericii pe care o păstorum.

Fie, ca ideea suleată și în acest ziar, de a ne apropia de toți intelectualii buni și înțelegători din centrele noastre provinciale, să se înfrumusețeze într-o muncă unitară a tuturor, preoți și mireni, spre binele țării și mărirea lui Dumnezeu.

Pr. Iuliu Moldovan.

## Nou abonament

Cu 1 Ianuar 1925 deschidem nou abonament, la **Telegraful Român**, cu prețurile arătate în fruntea ziarului.

Dnii abonați sânt invitați să-și înosească din vreme abonamentul, stăruind pentru răspândirea organului nostru în cercuri cât mai largi.

Abonamentul se face prin mandat postal. Numele abonatului și locuința (și poșta ultimă) să se scrie legibil, la adresa: **Administrația Telegraful Român, Sibiu.**

**Administrația.**

## INFORMAȚIUNI

**La sfintele zile, ale Nașterii Mântuitorului Isus Hristos, urăm sărbători ferice tuturor cititorilor noștri.**

Casa Majestății Sale Regelui anul acesta ca și în trecut a înaintat Ministerului Cultelor și Artelor suma de 70000 lei ca dar din partea M. M. LL. de sfintele sărbători ale Crăciunului populațiunii sârmane din Transilvania, Bănaf și Basarabia. Suma aceasta s'a distribuit de minister proporțional tuturor confesiunilor din numitele ținuturi prin șefii lor ierarhici.

Dar pentru Academia. Di Dr. Aurel Cosma din Timișoara a dăruit Academiei Române un milion de lei pentru premierea celor mai bune publicațiuni istorice și didactice.

Osemintele lui Nicolae Bălcescu. Se vestește din Roma, că profesorul lăscăean a descoperit la Palermo, moaștele marelui nostru scriitor Nicolae Bălcescu, și că aceste moaște vor fi aduse în țară pentru a fi înmormântate în Bălcești-Argeș.

† Văd. Domnița Cristea n. Coman, mama I. P. S. Sale Mitropolitului primat *Miron*, a adormit în Domnul în ziua de 16 Decemvrie la ora 4 a. m. în etate de 82 ani, după o fericită viață familiară de 65 ani, rodnică în fapte creștinești și românești. În mormântare l'a făcut Vineri la 19 Decemvrie ora 1 p. m. în Topla Romană. Odihească în pace! Adânc îndureratei familii îi exprimăm condolențele noastre.

Inaugurarea seminarului ortodox român din Oradea-Mare. În ziua de Sf. Nicolae s'a inaugurat seminarul ortodox român din Oradea-Mare. Actul bisericesc la inaugurare a fost săvârșit de către P. S. Sa episcopul Roman, care a arătat într-o avântă cutăvănare însemnătatea noului institut. Din partea guvernului a fost delegat la această solemnitate di Alex. Lapedatu, ministrul cultelor.

Inaugurarea Institutului teologic din Cluj. Duminecă s'a săvârșit inaugurarea festivă a institutului teologic din Cluj, în prezența di ministrul de culte Al. Lapedatu. Serviciul divin s'a oficiat de către P. S. Sa Păr. episcop Nicolae, care la acest prilej a rostit publicului, profesorilor și elevilor a înălțătoare vorbire. A mai cuvântat la inaugurare și prof. Dr. A. Buzdug, arătând însemnătatea noului institut pentru progresul și înălțarea bisericii și a neamului.

**A apărut**

## Calendarul Bunuui Creștin pe anul 1925

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHI-DIECEZANĂ** în **SIBIU**, și la alte librării. — La cererile prin **MANDAT POȘTAL** se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

**Distincție.** Protocolul militar, pînă la *Ille Hotot*, a fost decorat cu ordinul Coroana României în gradul de ofițer.

**Vecinii dușmani.** Zisul din Zagreb, *Obzor*, vestește că în Budapesta s'au pus zilele acestea temeliile unei societăți proaspete iredentiste cu numele «Véres Csillag» (Steaua de sânge), sub președinția scriitorului Herczeg Ferencz, cunoscutul reneget și bălășean Franz Herczeg. Scopul: propagandă împotriva României, Iugoslaviei și Cehoslovaciei. — Cu fier și foc se pregătesc vecinii «eroi» să extermină pe desrobiiți de astăzi.

**Nu săriți din tren.** Muncitorul Traian Ghițiu din Corduș, jud. Bihor, a plecat cu trenul, dela Beiuș către casă. Ajungând în Corduș a sărit din tren înainte de oprire. În clipa când a sărit i s'a zgâlțiat haina de scara trenului și bietul Ghițiu a alunecat sub roate, care l-au retezat piciorul. L-au dus la spitalul județean.

**Raiul bolșevic.** Oficiul bolșevic, *Izvestia*, constată că în Moscova se înregistră în urmă singură lună nu mai puțin de 3727 sinucideri din pricina mizeriei. Dintr-o astfel de sinucidație erau intelectuali 3129, restul lucrători rămași fără de muncă. În alte orașe ale Rusiei sovietelor se petrece același lucru. Și astfel, în raiul bolșevic a ajuns sinuciderile, fie cea mai înaltă cifră nu numai a burghezilor, ci și a muncitorilor.

**Pentru muzeele și fanfarele dela sate** di profesor *Timotei Popovici*, dir. corului mitropoliei din Sibiu, a publicat următoarele două frumoase cântece religioase românești: 1. *Rugă către* (Măntuiește-ne pe noi) potrivită la toate procesiunile religioase, și 2. *In Iordan*, la sfîșirea apei la Botezul Domnului. Amândouă sînt însoțite de text, ca să poată fi cîntate împreună cu corul ori cu copiii de școală. Prețul ambelor este de 40 lei, câte o partitură și câte un exemplar de fiecare instrument.

Cumpărați și învățați aceste frumoase cântece românești, pentru ca să nu mai auzim la procesiunile noastre religioase cântece catolice, cum se întâmplă și auzim în multe locuri. În Sibiu aceste cântece frumoase românești se cîntă de către corul mitropoliei cu fanfara militară încă din anul 1920 spre mîngăierea noastră deplină. Se pot comanda la autor (Sibiu str. Regina Maria 7) trimițînd banii înainte ori cu ramburs.

**Eparhie reformată în Oradea-Mare.** Maghiarii reformați din Oradea-Mare au cerut guvernului să admită înființarea în acel oraș a unei eparhii reformate. Ministerul cultelor a adus la cunoștința inițiatorilor acestel episcopii, că discutarea înființării ei va fi actuală numai după trecerea legii cîntelor prin parlament.

**În urma speculei întinse și neomenești** făcute cu grăul de către acaparatorii, cari ridică prețurile zilnic, guvernul a hotărât să ia măsuri potrivite: rechiziționarea cantităților de grâu înalte în cuprinsul țării și desfacerea lor cu 70—80 mii lei vagonul; pentru ca astfel populația să aibe pîne pe un preț cîuvinicos.

**Institut francez.** Primim: Actualele împrejurări, diferența de valută, scumpetea vieții sînt obstacole care nu permit, deocîndată, părinților de a face ca copiii lor să învețe limbile străine și în special limba franceză. Pușini părinți se găsesc în situația fericită să-și poată trimite copiii în străinătate și mai ales în Franța, spre a li se completa educația. Dar fîcare știe că asemenea educație este indispensabilă pentru orice tânără fată modernă. De aceea ni a venit ideea de a crea în Târgul-Mureș un institut exclusiv francez, unde tineretele fete vor avea ocazie de a primi educație aleasă și o bună instrucțiune franceză. Personalul didactic va fi în întregime compus din francezi. În institut se vor primi: ca interne sau externe, tinerete fete între 15—18 ani. Sperăm că publicul va primi cu bunăvoință apelul nostru și în acest caz. Institutul se deschide la 1 Septembrie 1925. Cel interesați vor binevoi a se adresa cu încredere și cît mai curînd dlui R. Larchet, Tg.-Mureș, Str. V. Alecsandri 10, care le va da toate informațiile necesare. Celor din alte localități li se vor trimite prin poștă programe și informațiuni. — *Comitetul fondator dela «Maison Française».*

**Sprînți întreprinderile românești.** Institutul de bani «Frăția» din Agnita, înființat în 1907, și avînd azi capital social de 85.000 Lei, a decis să-și mute sediul în orașul *Sighișoara*, centrul județului Târnava mare, ear în Agnita s'a rămană

o sucursală (filială). Pentru a da institutului avînt mai mare, s'a mai decis urcarea capitalului la un milion Lei, eventual și mai mult. Pentru opărirea de acții s'au lansat prospecte (liste de subscripții) către toate păturile noastre sociale: Funcționari, comercianți, meseriași și țărani din Sighișoara și jur. Este, așa socotim, de datorita fiecăruia să sprijinească această întreprindere. Acția costă pentru acționarii vechi 100 Lei plus 10 Lei spese, pentru acționarii noi 110 Lei plus 10 Lei spese. Inscriseri și plăți se fac la banca «Frăția» în Agnita. *Un acționar.*

## ȘTIRI LOCALE

**Invitare.** Tinerimea română din Sibiu subburbiul inferior aranjază producțiune teatrală împreună cu dnas Joli, în 25 Decembrie 1924 (întîia zi de Crăciun) în sala dela Unicorn. Începutul la ora 7 seara. Bilete se află la tipografia Oct. L. Vestemian, str. Tribunal 14 și seara la casa.

**Societatea română de înmormîntare din Sibiu** a plătit în luna Noembrie a. c. următoarele ajutoare: După membru *Paraschiya Bunici* înscrisă în secția I și II 1000 lei și după membrul *Sofronie Isailă* înscris în secțiile II, III și IV 3500 lei. Inscriseri se pot face zilnic la casieria societății (strada Mitropoliei).

**Membri noi la «Reuniunea» culturală națională a meseriașilor români din Sibiu** s'au înscris: a) *fondatori*: dna Elisaveta Chidu n. Băncilă, soție de mîcelar, Nicolae Văică, piclar și Dușu V. Poponea, culegător tipograf, cu taxa de câte 200 Lei; b) *pe viață*: Ioan Stols, mîestru cîsmar și Eugeniu Stanciu, croitor, cu taxa de câte 100 Lei. *Comitetul.*

**Aviz.** Individul care în ziua de 21 Noembrie a. c. după masă a fost mușcat de un cîne, este rugat în interesul lui a se prezenta imediat în oficiul sanitar urban (str. Mitropoliei 4).

*Consiliul orașenes.*

**Publicațiune.** În orașul municipal Sibiu tîrgul de eană se va ține în modul următor: tîrg de vîje corute 8—9 Ianuar 1925, tîrg de cai 10 Ianuar 1925, tîrg de mîci 12 Ianuar 1925. *Consiliul orașenes.*

## Act de mulțămire

Comitetul filialei Sibiu a Societății ortodoxe Naționale a Femeilor române exprimă pe această cale atît în numele său, cît și a orfanilor și săracilor ce se vor împărtași de ajutor cu ocaziunea sărbătorilor Nașterii Domnului, cele mai vii mulțămiri tuturor contribuitorilor cu ocaziunea Festivalului dat de societate Duminică în 14 Decembrie a. c. Au dăruit:

Lei 500: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. 120: Dr. N. Comșa. Cîte 100: General Popovici, Gr. Cristescu, Dr. Z. Oheșia, Dr. I. Beu, R. Bucșa, I. Floașin iun., Dr. N. Schiau, Dr. L. Popovici, A. Popovici, M. Jantea, Dr. B. Bișoița, P. Morușca. Cîte 60 Lei: Par. Floașin, Dr. N. Regman. Cîte 50 Lei: Iulietta Dobrescu, I. Lapadatu, Dr. I. Stroia, Dr. V. Bologa, N. Prodan. 41 Lei: V. Nistor. Cîte 40 Lei: Augusta Dr. Mușiu, Ioachim Preda, N. N., T. Popovici, Vict. Boiu, Dr. Iile Iancu, E. Tordășianu, I. Vătășan. 30 Lei: I. Suma. 25 Lei: Dr. A. Crăciunescu. 24 Lei: A. Micăuș. Cîte 20 Lei: N. N., M. Iosif, Al. Odor, I. Covrig, Par. Fieshin, N. N., Dșra Rociu, I. Sfetea, I. Dănciă, Nartea, Dragomir N., Mumiian, N. Colan, Dna Bala, N. N., J. Grovu, I. Frâncu, Demian, O. Voileanu, M. Pop, Vict. Popovici, Col. Negrescu, Dr. V. Stan, Mihailescu, H. Petrescu, Erloghie Atanasu, G. Marin, N. Moldovan, D. Simion, Micla, Stanciu, Căp. Comșa, Vestemian, Dna Borcea, I. Bucur, P. Simion, A. Cristea, I. Cojocar, Moga, N. Guguța, N. Borcea, G. Poponea, Aron S., Dr. V. Sturza, Dr. G. Bărbat, E. Magda, N. Moldovan, Baltazar, Voileanu iun., Dr. Iancu. Cîte 15 Lei: M. Hăiliș, N. Botaru. Cîte 10 Lei: M. Moironea, P. Vintilă, Breșe, Opris, Dșra Părau, D. Comșa. Dela alții sume de 10 și 5 Lei. *În total 4000 Lei (patru mii Lei).*

*Comitetul.*

La *Librăria Arhidiecezană* din Sibiu se află de vînzare

## Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvîntarea I. P. S. Sale Dni Ioan Meșian, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul: legat 60 Lei plus portu postal 5 Lei

A apărut și se vinde în *Librăria Arhidiecezană, Sibiu*

# Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1925

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Trupul este ca earba... Pomenirea lui Avram Iancu (cu numeroase ilustrații). Calendarul îndreptat. Să-ți cunoaștemi (ocăltii). Întoarcere la biserică străbună. Icoane din biblie (Corabia lui Noe, Potopul, Turnul Babilon). Rugă (versuri). Darul crucii (povestire). Moartea Voevodului (versuri). Graba strică treaba. Lăsați-vă de beutură! Zece porunci pentru mame. Copil cu cornițe. În atențiunea cititorilor. Fecurite: 1. Rostul pămîntului. 2. Ouă roșii. 3. Răspuns. — Gume. — Tărgurile. Anunțuri diferite.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Avram Iancu. Casa lui A. Iancu în Vidra de sus. Nepoții lui Avram Iancu. M. Sa Regele și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae stînd de vorbă cu poporul. M. Sa Regina și A. S. R. Principele Carol părăsind biblioteca din Vidra. M. S. Regina intrînd în casa lui Avram Iancu. M. Sa Regina în Vidra de sus. M. Sa Regina în Cămpeni. Terasă în fața casei Iancului. Princ. Carol spre Găina. Înaintea locuinței regale din Cămpeni. Tărani aișteaptă pe MM. LL. Preș. Asociațiunii V. Goldiș la Vidra. — Icoane din Biblie. — Biserici călătoare. Din mormîntului lui Tutankamon. Țigări care se beau. Bumbacul la noi. Un rege al grășilor.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea tărgurilor, întocmită după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din arhidieceza de A ba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catheți și învățători, — și altă ediție *fără Șematism*.

**Prețul:** Ediția cu Șematism 32 Lei, — fără Șematism 12 Lei.

Plus portu postal Lei 5, și sînt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat